

ปัญหากฎหมายวิเศษบัญญัติในความผิดฐานรับของโจร

4.1 การบรรยายองค์ความผิดฐานรับของโจร ตามกฎหมายต่างประเทศ

ในการฟ้องคดีความผิดฐานรับของโจรนั้น มีหลักใหญ่ ๆ สองที่จะกล่าวในที่นี้ได้ว่า

1. ในประเทศที่ใช้หลักกฎหมายสารบัญญัติ และให้ความผิดฐานรับของโจร เป็นความผิดฐานผู้สนับสนุนหลังจากมีการกระทำความผิดนั้น มักจะเป็นการฟ้องรวมกันไปกับความผิดหลัก (หรือความผิดประธาน) ทั้งนี้ เพราะเป็นการระแวดระวังที่จะพิสูจน์ว่าได้มีการกระทำความผิดหลัก และมีการรับของโจรเป็นความผิดกรงเข้าทำนองซ่งจิวค่าง และผู้สนับสนุนไปในคราวเดียวกัน

2. กับเหตุที่การพิจารณาพิพากษาในเรื่องการรับของโจรนั้น โจทก์รับภาระหนักมาก เพราะจะต้องพิสูจน์ได้ไต่ถามจำเลยว่าทรัพย์สินที่ตนรับไว้นั้น ได้มาจากการกระทำความผิด จึงได้มีการน้อมต้นในเรื่องนี้เอาไว้บ้าง เช่นในกฎหมายอังกฤษ ตามหนังสือของกรอสและโจนส์ (Cross and Jones) กล่าวว่า ขอมนต้นให้โจทก์สืบข้อเท็จจริงบางอย่างบางประการ ซึ่งจากข้อเท็จจริงเหล่านี้พอจะอนุมานไต่ถามจำเลยได้ว่าทรัพย์สินนั้น ได้มาจากการกระทำความผิด แต่ไม่ไต่ถามให้นำสืบเสมอไป อนึ่ง ในกรณีใดก็ตามจะให้อธิบายต้นนิมิตฐานในเรื่อง

ไพจิตร บุญจันทร์, "รับของโจร (ตอน 3 - 6)." : 991 - 992. อ้างจาก Cross and Jones - An Introduction to Criminal Law, 3rd Ed., 1953 pp.219 - 220 Art.110.

การรู้ เช่นว่านั้น เป็นการเค็ดขาดเลยที่เห็นไม่ได้ และมีวิธีการวิเศษอยู่ 3 วิธี ที่อาจสืบพยาน
ในข้อที่ว่าจำเลยรู้ว่าทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำผิดหรือไม่

ประการแรก ไม่ว่าจะคำเบิกคดีไปแล้วชั้นใด โจทก์อาจพิสูจน์ได้ว่า ได้มีผู้พบทรัพย์สินที่ได้
มาจากการกระทำผิดภายใน 12 เดือน ก่อนวันฟ้องหรือพบว่าทรัพย์สินนั้นอยู่ในความครอบครองของ
จำเลยแล้ว

ประการที่สอง ในกรณีที่ปรากฏว่าทรัพย์สินของกลางได้มีผู้พบ หรืออยู่ในความครอบครอง
ของจำเลย แล้วแต่ไม่อาจนำสืบได้ว่าจำเลยรับไว้โดยเจตนารับของโจร อยางไรก็ตามโจทก์เพียง
แต่นำสืบว่าภายใน 5 ปี ก่อนฟ้องคดี จำเลยเคยต้องคำพิพากษาว่ารับของโจร หน้าที่นำสืบก็จะตก
แก่จำเลยว่าการรับทรัพย์สินนั้นไว้โดยมีเจตนารับของโจร ทั้งนี้ ตามกฎหมายชื่อว่า The Larceny
Act, 1916

ประการที่สาม ถ้าโจทก์พิสูจน์ได้ว่า จำเลยครอบครองทรัพย์สินนั้น ซึ่งเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจาก
การกระทำผิดอันเกิดขึ้นในระยะใกล้ ๆ กันนั้น และจำเลยไม่ตั้งใจความจริงในข้อนี้ ซึ่งโดยเหตุผล
อาจจะเป็นความจริงก็ได้

ลักษณะ อารมณ์มาจากข้อเท็จจริงต่าง ๆ และจากการที่ว่าจำเลยไม่ให้คำอธิบายที่แข็งแรงที่
ชอบด้วยเหตุผลเช่นว่านั้นว่าจำเลยรู้ว่าทรัพย์สินที่ได้มาโดยการกระทำผิด (R. v. Abramovitch
(1914) แต่จำเลยให้คำชี้แจงซึ่งน่าจะเป็นความจริง ถึงแม้จะไม่ทำให้ลูกขุน เชื่อในความบริสุทธิ์
ของตน ลูกขุนก็จะชี้ขาดว่า จำเลยกระทำผิดไม่ได้ ถ้าเพียงแต่มีข้อสงสัยว่าจำเลยมีเหตุผลอันสมควร
ที่เชื่อได้ว่าตนไม่ใครว่าทรัพย์สินนั้นได้มาจากการกระทำผิดของจำเลย ในประการที่สามนี้ มีข้อ
จำกัดอยู่ว่า ทรัพย์สินนั้นต้องเป็นทรัพย์สินที่เพิ่งได้มาจากการกระทำผิดในระยะเวลาดัง ๆ กันนั้น อยาง
ใดจะเรียกว่าระยะเวลาใกล้ ๆ ไม่มีกฎหมายตายตัว ห้อยแล้วแต่กรณีของทรัพย์สินแต่ละกรณีแวดล้อม
ทั่วไป

จะเห็นได้ว่าการตั้งข้อสันนิษฐาน และการยอมให้โจทก์พิสูจน์เมเนสเรอ (Mens rea)
ของจำเลยโดยใช้หลักพิเศษสามประการนี้ เป็นการลดภาระของโจทก์ลงไปพอสมควร เนื่องจาก
ประเทศอังกฤษใช้ระบบกฎหมายแบบคอมมอนลอว์ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ก่อเกิดมาจากการกล่าวหา

ดังนั้น การพิสูจน์และกฎเกณฑ์การพิสูจน์ ตลอดจนการพิจารณาปัญหาในความผิดต่าง ๆ ได้ทำมาแล้วเอาไว้แล้วเป็นส่วนมากที่นำมาวิเคราะห์เอาไว้ ณ ที่พอเป็นสังเขป ก็เริ่มที่จะนำเจ้าผู้การวิเคราะห์วิธีพิจารณาความภายในศาลไทย ซึ่งยังคงมุ่งการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมอยู่ค่อนข้างมาก ถึงจะใกล้กล่าวต่อไป

4.2 การบรรยายองค์ความผิดฐานรับของโจรในประเทศไทย

การบรรยาย องค์ความผิดฐานรับของโจรนั้น ฝ่ายโจทก์ก็ต้องปฏิบัติทำนองเกี่ยวกับการบรรยายองค์ความผิดฐานอื่น ๆ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 158¹

- ¹ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 158 มีเนื้อความว่า
- “โจทก์ต้องทำเป็นหนังสือ และมี
- (1) ชื่อศาลและวันเดือนปี
 - (2) ทิว่ระหว่างผู้โจทก์ ผู้โจทก์จำเลย และฐานความผิด
 - (3) คำบทนงพ้ถึงงานดับการณ้เป็นโจทก์ ตำราขงกรเป็นโจทก์ได้ใส่ชื่อตัว นามสกุล อายุ ที่อยู่ ชาติและยังกับ
 - (4) ชื่อตัว นามสกุล ที่อยู่ ชาติและยังกับของจำเลย
 - (5) การกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าจำเลยได้กระทำผิด ข้อเท็จจริง และรายละเอียดที่เกี่ยวกับเวลาและสถานที่ซึ่งเกิดการกระทำนั้น ๆ กักตั้งบุคคลหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องด้วย ผลสมควรเท่าที่จะให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้
- ในคดีที่มีประมาท คอยคำพูด หนังสือเขียน หรือสิ่งอื่นอันเกี่ยวกับข้อที่พ้ประมาท ให้กล่าวไว้โดยปริบธน์ หรือค้กมาท้ายข้อ
- (6) อ้างมาตราในกฎหมายถึงบัญญัติว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นความผิด
 - (7) ลายมือชื่อโจทก์ ผู้เรียง ผู้เขียน หรือพิมพ์ชื่อ

มาตรา 158 มี หลักใหญ่ 2 ประการ คือ

ก. การฟ้องร้องทำเป็นหนังสือ

ข. ถ้าฟ้องจะต้องมีข้อความและกระทำตามที่ระบุไว้ในอนุมาตรา (1) - (7)

ตามกฎหมายไทยนั้น เริ่มตั้งแต่วิธีการฟ้องเราก็อพบความยากลำบากที่โจทก์ได้รับเสียแล้ว เนื่องจากโจทก์จะต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 158 เพราะถ้าฟ้องไม่ถูกต้องหรือขาดข้อความตามที่มาตรา 158 ระบุไว้ จะมีผลเป็นคำฟ้องที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งศาลอาจสั่งให้โจทก์แก้ฟ้อง หรือศาลสั่งยกฟ้อง หรือศาลไม่ประทับฟ้องเสียก็ได้ตามมาตรา 161¹ โดยไม่จำเป็นที่จะต้องรอดฟังพยานหลักฐานในคดีแต่อย่างใด อย่างไรก็ตามโดยที่ปัญหาทางปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีพิจารณาความอาญาโดยที่ศาล อยู่ในขอบเขตของวิชานิติแพทยนั้น ผู้เขียนจึงขอรวบรวมกล่าวถึงปัญหาที่น่าสนใจ ในความผิดฐานรับของโจร เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบรรยายฟ้องที่สมบูรณ์ รวมทั้งการบรรยายฟ้องที่มีข้อบกพร่อง

ความผิดฐานรับของโจรกับความผิดฐานลักทรัพย์นั้น แม้โจทก์ในกฎหมายแล้วจะแตกต่างกันอยู่มาก โดยเฉพาะในแง่ขององค์ประกอบความผิด แต่ตามข้อเท็จจริงแล้วเมื่อทรัพย์สินของเจ้าทรัพย์สูญหายไป และไปปรากฏอยู่ที่จำเลย การที่จะวินิจฉัยว่าเป็นความผิดฐานลักทรัพย์หรือรับของโจรกันแน่ เป็นเรื่องยากเพราะเกี่ยวกับพยานหลักฐานว่าจะส่งไปในทางใด ในทางปฏิบัติจึงมักฟ้องรวม ๆ กันไป ว่าเป็นลักทรัพย์หรือรับของโจรบ้าง ยักยอกทรัพย์หรือรับของโจรบ้าง ซึ่งมีแนวคำพิพากษาฎีกาที่น่าสนใจ ถึงจะขอยกบาได้เต็ม วิธีวินิจฉัยของศาล ซึ่งจะเป็นแนวกำหนดวิธีเรียงคำฟ้องของโจทก์ด้วยดังนี้

¹ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 161 บัญญัติว่า
"ถ้าฟ้องไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ให้ศาลสั่งให้โจทก์แก้ฟ้อง ให้ถูกต้อง หรือยกฟ้อง หรือไม่ประทับฟ้อง
โจทก์นี้ว่านารอดทรัพย์คำสั่ง เช่นนั้นของศาล"

4.2.1 การบรรยายฟ้องที่สมบูรณ์

การบรรยายฟ้องที่สมบูรณ์นั้นจะต้องเป็นการบรรยายฐานความผิดโดยไม่รัดแน่นเกินไปเอง สำหรับความผิดเรื่องรับของโจรที่จะต้องระงับเรื่องการฟ้องฐานความผิดอื่น เช่น ลักทรัพย์ ชิงรางวัลทรัพย์ กระบี่โรค รัศเวลาทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ฉ้อโกง ยักยอก หรือ เจ้าพนักงานยักยอกทรัพย์ ไว้ในฟ้องเดียวกัน ทั้งนี้ เพราะเหตุว่าผู้ที่จะลักทรัพย์ได้นั้นย่อมไม่มีความผิดฐานรับของโจรตามกฎหมายสารบัญญัติ (ถึงที่กล่าวมาแล้ว) ดังนั้น การฟ้องฐานความผิดที่ติดกันเองอยู่ในตัวจึงเป็นคำฟ้องที่ทำให้จำเลยไม่สามารถเข้าใจกว่าฟ้องใดก็ได้ และจำเลยจะเสียเปรียบในการที่จะต่อสู้แก้ตัวในการพิจารณาคดี

ปัญหา เรื่องการบรรยายฟ้องนี้ ตามความเห็นของยู เอ็มแล้วถือว่า ยังไม่เป็นที่ยุติ เพราะแม้จะนำพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 192 ไปศาลลงโทษความผิดที่แม้จะไม่ได้อ้างฐานเอาไว้ เช่น ฟ้องว่าลักทรัพย์ แต่เมื่อคดีพิจารณาไปแล้วกลายเป็นรับของโจร ศาลก็ลงโทษฐานรับของโจรได้ แต่ก็ยังมีข้อสงสัยให้ศาลยกฟ้อง เพราะเหตุว่าบรรยายฟ้องติดกันเอง เมื่อกรณีรับฟ้องรับของโจรก็ไม่แน่ใจว่าคดีฐานลักทรัพย์สืบพิสูจน์จะออกใบในรูปใหม่ โจทก์ก็จะฟ้องฐานใดฐานหนึ่งได้ แต่ที่ฟ้อง "เหวี่ยงแห" ก็ควรระมัดระวังติดกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 158 เกี่ยวกับการบรรยายฟ้องนี้ ยู เอ็มขอยกคำพิพากษาคำที่ 467/2491 มาศึกษา โดยเรื่องนี้โจทก์บรรยายฟ้องว่า คนร้ายลักเรือไป รับเรือให้จำเลย ทั้งมีโทษจำเลยลักหรือรับเรือไว้โดยรู้ว่าเป็นของร้ายหรือคนร้ายลักเรือแล้วหลอกลอยมาจำเลยเก็บได้ แล้วนำไปข่มขืนไว้โดยเจตนาทุจริตยักยอกไว้ พนักงานสอบสวนจำเลย จำเลยรับว่าเก็บเรือลอยน้ำได้ ขอให้ลงโทษฐานลักทรัพย์รับของโจร และยักยอกเก็บของหาย

ตามความเห็นของยู เอ็มแล้ว ถัดนี้โจทก์คงยังไม่แน่ใจว่าพยานหลักฐานที่จะนำเข้านำพิสูจน์นั้นจะชี้ให้เห็นว่าจำเลยลักทรัพย์ หรือรับของโจร หรือยักยอกเก็บของหาย โจทก์จึงบรรยายฟ้องว่า "ระหว่างพระอาทิตย์ตกวันที่ 24 ถึงพระอาทิตย์ขึ้นวันที่ 25 ตุลาคม 2489" เวลากลางวัน ปืนรายลักเรือไป 1 ลำ ราคา 70 บาท ของนายศิริ อุดมเจริญ ซึ่งอยู่ในความครอบครองของนายสี ทึกกา หลงไปให้ควานล่องลอยมา อาเภอสรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย

วันที่ 25 เดือนเดียวกับเวลากลางวัน เจ้าทรัพย์เอาเจ้าพนักงานจับเรือไถ่ในความครอบครอง
ของว่าเลยทั้งสอง โดยจำเลยสมัครกันลักหรือรัยไว้โดยรู้ว่าเป็นเรือที่ไถ่มาจากการกระทำ
ผิดกฎหมายหรือว่าตบราชทัณฑ์แล้วทำหลอกลวงมา จำเลยทั้งสองด้วยกันเก็บไว้ แล้วนำไปซุก
ซ่อนไว้โดยมีเจตนาทุจริตยกยกเอาไว้เป็นประโยชน์ ไม่แต่ระทำตามกฎหมายสำหรับกรณี
เจ้าพนักงานสอบสวนว่าเลย จำเลยรับว่าเก็บเรือลอยน้ำได้โดยเจตนายกยกเก็บของตก เจ้า
ทรัพย์ไถ่เรือเรียนต่อเจ้าพนักงานแล้ว เหตุเกิดความลเกี่ยวกับเก็บที่กล่าวข้างต้น ขอให้ลงโทษ
ตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 293 ,294,321, 318"

ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์วินิจฉัยดังนี้ว่า "การฟ้องเช่นนี้จำเลยไม่อาจเข้าไว้ใน
ข้อหาไถ่" และในการฟ้องคดี โจทก์จะต้องตั้งข้อหามาให้แน่แน่ว่าจำเลยกระทำความผิดฐาน
ไถ่ จะตั้งข้อหาหลายๆ อย่างที่เรียกว่าเมื่อมักผิดเหลือ เมื่อจะไถ่ประมุขให้จำเลยรอด
พ้นคำฟ้องของโจทก์เป็นการไม่ชอบ ถ้ายอมให้ฟ้องให้ออกจากลาวไถ่ทำให้จำเลยไม่สามารถ
เข้าใจข้อหาไถ่ก็ผิดต่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 158

ศาลฎีกาพร้อมกันประมุขใหญ่พิจารณาแล้ว กฎหมายที่จะวินิจฉัยเฉพาะคดีนี้คือประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 158 ฟ้องสองทำเป็นหนังสือและอนุมาตรา 5 ว่าการ
กระทำทั้งหลายที่อ้างว่าจำเลยไถ่กระทำผิดข้อเท็จจริงและรายละเอียดเกี่ยวกับเวลาและสถานที่
ที่ซึ่งเกิดการกระทำนั้น ๆ อีกทั้งบุคคลหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องพร้อมสมควร เท่าที่จะให้จำเลย
เข้าใจข้อหาไถ่ได้ โจทก์จะตั้งข้อหาถึงกล่าวแล้ว เห็นว่าตามฟ้องโดยบรรยายการกระทำ
และรายละเอียดไว้ชัดเจนและไม่ขัดแย้งกันพอสมควรเท่าที่จะให้จำเลยเข้าใจในข้อหาไถ่แล้วคือ
ว่า เรือถูกลักไป จับเรือได้จากจำเลย ๆ รับขึ้นสอบสวนว่าเก็บเรือลอยน้ำได้ ความจริงเป็น
อย่างไรจำเลยยอมเข้าใจและรับว่าไถ่ ไม่มีทางที่จำเลยจะหลงเข้าใจผิดของเลขคำฟ้อง
ของคดีจึงสมควรตามวิธีพิจารณาที่กล่าวแล้ว จึงพากษากัดคำพิพากษาศาลทั้งสอง ให้ศาลชั้น
ต้นรับฟ้องไว้พิจารณาต่อไป

คำพิพากษาศาลชั้นต้นนี้ นับว่าเป็นคำพิพากษาที่ก่อให้เกิดความเห็นทางนิติศาสตร์อัน
ใหม่ ๆ หลายประการ ประการแรกอันก็คือ เรื่องการที่ศาลฎีกายอมให้มีการฟ้องหาว่าจำเลย
ทำกรรมผิดฐานไถ่ฐานเดิมใน 3 ฐาน ในการกระทำลงจำเลยครั้งเดียว ท่านอาจารย์ ที่

เจริญพิทักษ์ นักนิติศาสตร์ทรงคุณวุฒิ ใจทำความเข้าใจความเกี่ยวพันกันระหว่างกฎหมายที่กล่าวกันนี้ว่า ความเห็น
 ของนักนิติศาสตร์ในขณะนั้นนี้เป็นสองฝ่ายด้วยกัน ทางฝ่ายที่ถือว่าในฟ้องไม่สมบูรณ์ มีเหตุผลว่า
 ข้อเท็จจริงในกระบวนคดีอันเกี่ยวกับเพราะความเท็จ ซึ่งว่า ทั้งนี้โดยจำเลยลักเรือมาเองแล้ว
 คณหลังอ้างว่า คณวินัดมาแล้วเรือหลุดลอยไป จำเลยเก็บได้แล้วจึงยกเป็นการบรรยายข้อ
 เท็จจริงไม่ต้องซักกัน ถึงมี ว่าเลยก็ยังไม่เข้าใจข้อหาได้ก็ แต่ทางฝ่ายที่เห็นว่าฟ้องไม่สมบูรณ์
 ก็คงเห็นว่าตามมาตรา 158 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาชญาบัญญัติเพียงให้บรรยาย
 ข้อเท็จจริงและรายละเอียดสมควรเท่าที่จะทำให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ก็ และเมื่ออ้างปรากฏ
 ข้อเท็จจริง เรือของกลางได้ถูกคนร้ายลักไปแล้วจึงเรือได้ที่จำเลย โดยจำเลยลักมา หรือรับไว้จาก
 คนร้ายหรือเก็บได้ ศาลฎีกาจึงพิพากษาว่าฟ้องอันนี้จำเลยเข้าใจข้อหาได้แล้ว และจะเข้าใจ
 ข้อหาได้หรือไม่ สำคัญอยู่ที่จำเลย มาตรา 158 ก็บัญญัติว่า ฟ้องต้องมิใช่ข้อเท็จจริง ฯลฯ ข้อ
 สมควรเท่าที่จะทำให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้เท่านั้น แต่ทว่า... เกือบจะถือกันว่าฟ้องจะกล่าว
 ยืนยันข้อเท็จจริงแน่นอน (Certainty in indictment) หลักนี้ก็คงใช้ข้อนี้แต่ต้อง
 พิจารณามาตรา 158 เป็นหลักประกอบไปพร้อมกัน พานดาจารย์ ว่า เจริญพิทักษ์ ได้ความเห็น
 สอดไปก็ว่า

"การที่ฟ้องว่าจำเลยทำอย่างนั้นหรืออย่างนั้นจำเลยก็ทำอย่างอื่นเป็นอันหนึ่ง ความ
 กฎหมายของอังกฤษซึ่งพิถีพิถันมากก็อนุญาตให้ฟ้องได้ และเคยเห็นฟ้องว่าจำเลยทำผิดอย่างใด
 อย่างหนึ่ง ดังนี้

(...ill - treated or neglected the said child or caused
 procured the said child to be ill - treated or neglected in a
 manner likely to cause the said child unnecessary suffering
 or injury to its health)" แต่อย่างไรก็ดี พานดาจารย์ ว่า เจริญพิทักษ์ ได้ตั้ง
 ข้อสังเกตว่า

"ตามฟ้องฉบับนี้ เมื่อไปซักต่อมาตรา 158 ดังกล่าวแล้ว ก็น่าจะเป็นฟ้องที่สมบูรณ์
 แต่ถ้าใจทักฟ้องว่าจำเลยได้ทำอนาจารโดยจับต้องมิดหญิง หรืออย่างนั้นก็เช่นอันกระทำเราหญิง
 เช่นนี้ ข้อเท็จจริงที่บรรยายในฟ้องย่อมลัดกันในตัว ศาลฎีกาจึงถือว่าไม่เป็นฟ้องที่สมบูรณ์เหมือนกัน"

ผู้เขียนมีความเห็นว่า หลักเกณฑ์ในมาตรา 153 เรื่องการบรรยายชื่อและแนวคำพิพากษา-ศาลฎีกาที่วินิจฉัยว่าการบรรยายชื่อแบบเนื้อเล็ก เป็นสิ่งไม่ถูกต้องนั้น ให้ความเป็นธรรมที่อยู่แล้ว แต่การที่ได้แก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 192 วรรค 3 ใหม่เป็นว่า "ในกรณีที่ยกแตกต่างนั้นเป็นเพียงรายละเอียด... หรือต่างกันระหว่างการกระทำผิดฐานลักทรัพย์ กระโจก ถอดโกง ยักยอก และรับของโจร... มิให้ถือว่าต่างกันในเรื่องสาระสำคัญ เว้นแต่จะปรากฏแก่ศาลว่าการที่ขังผิดไป เป็นเหตุให้จำเลยหลงต่อสู้" นั้น มีขึ้นเพื่อต้องการจะแก้ไขปัญหายุ่งยากที่เคยเกิดขึ้น เพราะบ่อยครั้งที่ปรากฏว่าทรัพย์อยู่ในความครอบครองของจำเลย โดยไม่ปรากฏแน่ชัดว่าจำเลยลักทรัพย์ขึ้นมา หรือรับของโจร หากปล่อยให้โจทก์บรรยายหรือระบุข้อเท็จจริงและฐานความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียวย จำเลยก็อาจจะต่อสู้ว่าแท้จริงแล้ว กระทำความผิดอีกฐานหนึ่ง ซึ่งจะเป็เหตุให้ยกฟ้อง และนำคดีมาฟ้องใหม่ก็ไม่ได้ ซึ่งนับว่าไม่เป็นธรรมแก่ผู้เสียหายและโจทก์ การแก้ไขกฎหมายเช่นนี้จึงเป็นสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสมในสภาพสังคมปัจจุบัน แม้ในกฎหมายต่างประเทศก็อนุญาตให้บรรยายข้อรวม ๆ กันไปได้ในข้อหา Theft ผู้เขียนจึงเห็นต่อไปอีกด้วยว่า น่าจะมีการแก้ไขกฎหมายเปลี่ยนแปลงหน้าที่นำสืบให้ตกอยู่กับจำเลย ทำนองเดียวกับกฎหมายลูกากกร ซึ่งผู้ครอบครองทรัพย์ต้องนำสืบว่าได้ทรัพย์นั้นมาอย่างไร หรือพระราชบัญญัติคุ้มครอง ร.ศ. 119 ซึ่งกำหนดให้หน้าที่นำสืบตกอยู่กับผู้ครอบครอง สืบว่าพยาน หลักเกณฑ์เหล่านี้จะแก้แล้วต่อไป

4.2.2 การบรรยายชื่อที่ไม่สมบูรณ์

สำหรับการบรรยายชื่อที่ไม่สมบูรณ์ เป็นเพราะเหตุหลายประการด้วยกัน มีตัวอย่างดังนี้ เช่น โจทก์ฟ้องว่าจำเลยสมคบกันลักทรัพย์ไป และรุ่งขึ้นได้สมคบกันเรียกค่าไถ่ทรัพย์ที่จำเลยลักมา หรือรับไว้โดยรู้ยู่ว่าเป็นของร้าย ขอให้ลงโทษตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 295 , 321 ดังนี้ ศาลจะลงโทษจำเลยตามมาตรา 321 ไม่ได้ เพราะข้อความที่บรรยายในข้อไม่ปรากฏว่าของอะไรที่จำเลยรับไว้ หากข้อสำคัญไม่เป็นไปในทางความผิดฐาน

รับของโจร¹ โจทก์ฟ้องว่าจำเลยมีความผิดฐานรับของโจร โดยรับซื้อไม้คูกองกลางไว้จาก ผู้ที่ยักยอกไม้คูกองนั้น ภายหลังจะอ้างว่าจำเลยมีความผิดฐานรับของโจร โดยซื้อไม้คูกองกลางไว้จากผู้ ที่ทำนิติกรรมหมายอย่างอื่น ทั้งนี้ ย่อมเป็นกรณีเดียวกับคำบรรยายในฟ้อง ลงโทษจำเลยไม่ได้² ในเรื่องรับของโจรถ้าจับทรัพย์สินได้ที่จำเลย โจทก์จะฐานที่ทรัพย์สินหลายและวันเวมทรัพย์สินได้จากจำเลย ก็เป็นการเพียงพอ ถ้าจับทรัพย์สินได้จากผู้อื่น โจทก์ของระบุนั้นที่จำเลยได้ทรัพย์สินหรือส่งทรัพย์สินไปผู้อื่นนั้น ก็จะได้ไม่เป็นที่ต้องที่จะลงโทษจำเลยได้³ ในเรื่องรับของโจร โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยรับของร้ายไว้ ระหว่างวันหนึ่งถึงอีกวันหนึ่งซึ่งเป็นเวลาหลายวันนั้น ย่อมแสดงว่าไม่ทราบ วันและเวลาที่แน่นอน แม้ไม่กล่าวถึงเวลาไว้ก็ไม่ถือว่าเป็นฟ้องที่บกพร่อง⁴ โจทก์ฟ้องจำเลย 2 คน ฐานลักทรัพย์หรือรับของโจร จำเลยคนหนึ่งได้การรับสารภาพฐานรับของโจร อีกคนหนึ่ง ให้การปฏิเสธ แม้ศาลจะมีคำสั่งให้ว่าหน้ายกก็สำคัญว่าจำเลยที่ปฏิเสธ เพื่อให้โจทก์ฟ้องเป็นคดีใหม่ และโจทก์ก็มีใ้แดงยอมรับข้อเท็จจริงเป็นเหตุตามคำรับสารภาพของจำเลยที่รับสารภาพ แต่ แดงขอใ้ขยับขยับข้อไปก็จะต้องถือว่าโจทก์พอใจในคำรับสารภาพนั้น และอำนาจการสืบพยานได้ ความว่า จำเลยที่รับสารภาพฐานรับของโจรได้กระทำผิดฐานลักทรัพย์ ก็จะมีพยานกลางโทษจำเลย นั้นฐานลักทรัพย์ไม่ได้⁵

4.2.3 ฟ้องซ้ำ

การฟ้องคดีรับของโจรนั้นยังต้องระวังเรื่องฟ้องซ้ำด้วย เพราะการรับของโจรนั้นจัด เป็นกรรมต่างหากไปจากความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินฐานอื่น ๆ เช่น ผู้ร้ายลักทรัพย์ของกลาง 2

¹ คำพิพากษาฎีกาที่ 325/2481

² คำพิพากษาฎีกาที่ 134 - 135/2486

³ คำพิพากษาฎีกาที่ 985/2487

⁴ คำพิพากษาฎีกาที่ 655/2489

⁵ คำพิพากษาฎีกาที่ 1957/2515 (ประเด็นใหญ่)

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ที่ 1881/2517

ศาลฎีกา

วันที่ 28 เดือนสิงหาคม พุทธศักราช 2517

ความอาญา

บริษัท เอสไอเอมประเทศไทย จำกัด โดยนายวิโรจน์ วิจิราวัชร ผู้รับมอบอำนาจ
ระหว่าง โจทก์

นายบรรพต สัจจาพระพิมพ์ ที่ 1, นายประวิทย์ธีรธวัช พุทธิวิทย์ ที่ 2 จำเลย
เรื่อง ลักทรัพย์ รับของโจร ความผิดเกี่ยวกับเอกสารและฉ้อโกง

โจทก์ฎีกาแก้คดีความว่าพิพากษาศาลอุทธรณ์ ลงวันที่ 31 เดือนกรกฎาคม พุทธศักราช
2517

โจทก์ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุคดีนี้ จำเลยที่ 1 เป็นลูกจ้างโจทก์ มีหน้าที่เก็บรักษาและ
กรอกข้อความในใบฉ้อฉลของโจทก์ตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา แล้วเสนอเจ้าหน้าที่ของโจทก์
ผู้มีอำนาจอนุมัติเงิน เชื้อลงชื่ออนุมัติ

เมื่อระหว่างวันที่ 9 ถึงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2514 เวลากลางวันและกลางคืนมีพิชิต
กัน จำเลยทั้งสองได้ร่วมกันกระทำความผิดกฎหมายกล่าวคือ

(ก) จำเลยที่ 1 ได้ร่วมกับ จำเลยที่ 2 ลักใบฉ้อฉลของโจทก์ไป 51 ฉบับ หรือ
มีฉะนั้นจำเลยทั้งสองได้รับเอาใบฉ้อฉล 51 ฉบับที่ถูกลักมา แล้วกรอกข้อความในใบฉ้อฉล
โดยกรอกชื่อลูกจ้างของโจทก์ เสนอให้ผู้บังคับบัญชา วันที่ รหัส รายการสินค้า ขนาดบรรจุ จำนวนและ
ราคาอันเป็นความเท็จ ปลอมลายมือชื่อ เจ้าหน้าที่ของโจทก์ผู้มีอำนาจอนุมัติเงิน เชื้อในใบฉ้อฉล
ทั้ง 51 ฉบับ เป็นการปลอมเอกสารสิทธิเพื่อนำไปหลอกลวงเจ้าหน้าที่บริษัท สยามไฮโลและอบฟืด
จำกัด ให้ส่งมอบใบของโจทก์ตามจำนวนในใบฉ้อฉลแก่จำเลยหรือสรรพพวกของจำเลย

(ข) จำเลยทั้งสองได้ร่วมกันนำใบฉ้อฉลปลอมตามที่กล่าวในข้อ (ก) ไปแสดงหรือ
ใช้โดยจ้างวาน หรือให้สรรพพวกของจำเลยหรือบุคคลอื่นนำไปแสดงต่อเจ้าหน้าที่ของบริษัท
สยามไฮโลและอบฟืด จำกัด หลอกลวงโดยนำใบฉ้อฉลมาซึ่งการมอบให้แจ้ง ให้เจ้าหน้าที่
ของบริษัท สยามไฮโลและอบฟืด จำกัด เชื่อว่าเป็นใบฉ้อฉลที่แท้จริงของโจทก์ เพื่อรับเอา
ใบตามจำนวนในใบฉ้อฉลปลอมนั้น เจ้าหน้าที่ของบริษัท สยามไฮโลและอบฟืด จำกัด หลอกลวง

จึงยอมปล่อยให้ต่ำกว่าเลขทั้งสองหรือพรรคพวกหรือบุคคลที่จำเลขทั้งสองข้างงาน หรือใจไปรับไป
รวมทั้งสิ้น 11,000 กระสอบ เป็นราคา 913,000 บาท

(ก) จำเลขที่ 2 ซึ่งได้สมทบรวมกันกระทำผิดกฎหมายตามผล (ก) (ข) กับจำเลข
ที่ 1 หรือมิฉะนั้นตามวันเวลาดังกล่าวข้างต้น จำเลขที่ 2 โดยเจตนาทุจริต รู้อยู่แล้วว่าไป
11,000 กระสอบ ดังกล่าวเป็นไปที่ไต่มาจากการฉ้อโกงโจทก์ อันเป็นของร้าย จำเลขที่ 2
ไต่บังอาจรับไปจำนวนดังกล่าวนี้เพื่อค้ำกำไร

โจทก์ได้รับความเสียหายและได้แจ้งความไว้แล้ว เหตุข้อ (ก) เกิดที่ตำบลสุริยวงษ์
อำเภอบางรัก จังหวัดพระนคร เหตุข้อ (ข) (ค) เกิดที่บริษัท สยามไซโลและอิมพี จำกัด
ตำบลเจ้าสำนางพราย อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ และตำบลคลองสาน อำเภอก
คลองสาน จังหวัดธนบุรี เกี่ยวพันกันคดีฟ้องโจทก์จำเลขตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83,
84, 264, 265, 268, 334, 335 (11), 341, 352 และ 357

ศาลชั้นต้นได้ส่วนผลข้างแล้วซึ่งประทัมสอง

จำเลขทั้งสองในการปฏิเสธ

ศาลชั้นต้นสืบพยานโจทก์ว่าเลขแล้ว วิจัยว่าฟ้องโจทก์ทุกข้อแก่กลับกลุ่ม ไม่จำกัด
วันจับกุมแต่จริง พิพากษายกฟ้อง

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า ฟ้องโจทก์ที่กล่าวหาว่า จำเลขทั้งสองรวมกันฉ้อโกงไปของ
โจทก์จำนวน 11,000 กระสอบ ตามฟ้องข้อ (ข) และที่กล่าวหาว่าจำเลขที่ 2 รับของโจร
ไปของโจทก์จำนวน 11,000 กระสอบ ตามฟ้องข้อ (ค) เป็นฟ้องแก่กลับกลุ่มตามที่ศาลชั้นต้น
วินิจฉัย ส่วนฟ้องของโจทก์ที่กล่าวหาว่าจำเลขทั้งสองรวมกันฉ้อโกงหรือรับของโจรในใบ
ดินวอยซ์ของโจทก์ 51 ฉบับ และปลอมเอกสารใบอินวอยซ์ของโจทก์ตามฟ้องข้อ (ก) และให้
เอกสารปลอมตามฟ้องข้อ (ข) นั้น ไม่แก่กลับกลุ่ม และกรมองค์ประกอบความผิด แก่ศาลชั้นต้น
ยังมีใ้คดีวินิจฉัยแต่จริง พิพากษายกฟ้องพิพากษาศาลชั้นต้น โทษโดยส่วนหนึ่งให้ศาลชั้นต้น
พิจารณาพิพากษาใหม่ในฐานะความผิดตามฟ้องของโจทก์ที่ไม่แก่กลับกลุ่ม

โจทก์อุทธรณ์ว่า ฟ้องโจทก์ที่กล่าวหาว่าจำเลขทั้งสองกระทำผิดฐานฉ้อโกงหรือรับ
ของโจรนั้นไม่แก่กลับกลุ่ม

คำตัดสินที่ไต่สวนว่าประธานประมุขเรียกขานแล้ว ปัญหาจะถ่วงวิเวกอีกในชั้นนี้ว่า ฟ้องโจทก์
 ในข้อ (๒) เฉพาะความผิดฐานฉ้อโกง กับข้างในข้อ (๓) ความผิดฐานรับของโจร เคลือบ
 กลืนหรือใบ โกงพิเคราะห์แล้ว ความผิดทั้งสองฐานนี้มีองค์ประกอบแตกต่างกันมาก ความผิดฐาน
 ฉ้อโกงเป็นเรื่องผู้กระทำผิดได้ทรัพย์สินโดยการหลอกลวง แต่ความผิดฐานรับของโจร หรือทรัพย์สินที่
 มาโดยการฉ้อโกงนั้นผู้รับของโจรไม่ได้ไปหลอกลวงด้วย การที่ระงับข้อกล่าวหาเพื่อไม่ให้ศาล
 วิจัยต่อไปตามข้อเท็จจริงแห่งคดีที่จะเป็นความผิดฐานใด ดังเช่นคำฟ้องคดีนี้ข้อ (๒) ขรมา
 ว่าจำเลยที่ 2 ได้ไปมาช่วยการนำใบค้นหมายไปหลอกลวงเจ้าหน้าที่บริษัท สยามไฮโลและ
 อื่นๆ จากคดี แต่ฟ้องข้อ (๓) กลับว่าจำเลยที่ 2 รับไม่ทราบเกี่ยวกับใบนี้ไว้โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็น
 ที่ได้นมาจากการฉ้อโกง ซึ่งแสดงว่าจำเลยที่ 2 ไม่ได้ไปหลอกลวงด้วย จึงขัดแย้งกัน จำเลยที่
 2 ไม่อาจจะเข้าใจได้ว่าโจทก์กล่าวหาว่าจำเลยที่ 2 กระทำการยกย่องโดยชอบยอมต่อผู้ที่ไม่
 ถูก ฟ้องโจทก์เกี่ยวกับจำเลยที่ 2 เฉพาะความผิดฐานรับของโจรจึงเกิดอุปสรรคถึงที่ศาลอุทธรณ์ได้
 วิจัยด้วย

แต่คดีสำหรับจำเลยที่ 1 นั้น โจทก์ก็กล่าวหาว่าจำเลยที่ 1 กระทำผิดฐานรับของ
 โจร ฟ้องโจทก์เกี่ยวกับจำเลยที่ 1 จึงไม่เกิดอุปสรรค

พิพากษาแก้คำพิพากษาศาลอุทธรณ์เป็นว่า โทษศาลชั้นต้นพิพากษาพิพากษาโทษในข้อ
 หล่าจำเลยที่ 1 กระทำการฉ้อโกงตามข้อ (๒) ด้วย แลจากที่แก้คดีได้เป็นไปตามคำ
 พิพากษาศาลอุทธรณ์

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อุทก ทัศน
 พิธีย ราชตะนันต์
 ศรัศ ฌมหวัง

4.2.5 หลงชกตอสู *

ยิ่งไปกว่านั้น การบรรยายฟ้องของโจทก์ยังอาจทำให้จำเลยหลงรักตอสูได้ และถ้าจำเลยหลงรักตอสูแล้ว ย่อมถือว่าจำเลยไม่เข้าใจชอหาได้¹ ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 144/2482 ถือว่าคงโทษจำเลยมิได้ ถึงเช่นคดีหนึ่ง โจทก์ฟ้องกล่าวหาจำเลย 2 คนว่า โกงมอบที่ดินเล็กเล็กให้รับไว้โดยรู้แล้วว่าเป็นของใครมา โดยการกระทำความผิด จำเลยคนหนึ่งรับสารภาพในความเป็นที่รู้ารับของโจร อีกคนหนึ่งปฏิเสธ ทั้ง 2 ข้อหา ศาลฎีกาก็กลับลงโทษจำเลยคนที่รับสารภาพโดยกล่าวว่า แม้โจทก์จะได้อธิบายฟ้องคดีนั้น แต่เมื่อจำเลยให้การรับสารภาพในความเป็นที่รู้ารับของโจรแล้ว ก็แสดงว่าความฟ้องของโจทก์ จำเลยคนที่รับสารภาพเข้าใจชอหาสำหรับคดีแล้ว สำหรับจำเลยคนที่ปฏิเสธนั้น เมื่อโจทก์บรรยายฟ้องกล่าวกล่าวหาเป็น 2 ประการในเวลาเดียวกันและจำเลยปฏิเสธ จึงถือไปโทษจำเลยคนที่เข้าใจชอหาได้¹ คงโทษไม่ได้อีกคดีหนึ่งโจทก์บรรยายฟ้องข้อ 1 ว่า จำเลยลักทรัพย์ แต่กล่าวในข้อหา 2 ว่า จำเลยฉกทรัพย์ไว้รับของโจร เช่นนี้ เป็นฟ้องที่ขัดกัน ทำให้จำเลยไม่เข้าใจชอหาได้² เป็นฟ้องที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 153(5)

* ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ใช้คำว่า "หลงชกตอสู"

¹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 144/2482

² คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 250/2500

4.2.6 ทนายแก้ข้อ

เรื่อง ทนายแก้ข้อนี้ถือเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของการแก้ข้อที่กระทำด้วยความผิดทางกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมาย สหกรณ์ของกฎหมายอาญาที่บัญญัติไว้ถึง การที่โจทก์จะต้องนำสืบพยานไปไว้ว่า จำเลยมีความผิด นอกเหนือ เพียงไร จึงจะถือว่าโจทก์การพิสูจน์จนพอใจแล้ว เรื่องนี้จึงต้องเป็น ปัญหามาก ในชั้นนี้จะต้องอ้างถึงลักษณะที่ ๆ ไปของการแก้ข้อโดยโจทก์

การนำสืบพยานที่โจทก์นำสืบไป จะต้องนำสืบสืบกัน ๆ ไปโดยความ ถึง

1. ทนายฟ้อง โจทก์นำสืบไป
2. การ นำไปให้เบื้องต้นจากการ ทำความผิดทางที่ระบุไว้ใน ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 357
3. ทนายนำสืบได้ความจำเลยนี้ เป็น ข้อเท็จจริงที่นำสืบไป และโทษได้มาจากความผิด ตาม 2
4. โจทก์นำสืบว่า เป็น ข้อเท็จจริงที่ได้มาจากการ ทำความผิด

แต่ในกรณีที่นำสืบมาว่า โจทก์นำสืบ 4 นี้ โจทก์นำสืบมาในชั้นของโจทก์ที่จะ แสดงว่าจำเลยควรจะรับว่ารับผิดโดย การกระทำผิด เป็น การที่นำ สืบมาโดย โจทก์ การกล่าวเท็จถึงการที่โจทก์นำสืบโดย การนำสืบที่ผิดถึงระดับ การแสดงจากการผิด การรับ ข้อเท็จจริงในเวลาวิกาล ซึ่งโดยปรกติแล้วไม่ผิด ซึ่งจากนั้นแล้วจึงไม่อาจจะนำสืบนี้ตามได้เช่นใด เป็นเช่น ก็เป็นการเปลี่ยนแปลงแล้ว เพราะ โจทก์นำสืบมาว่ารับผิดจริงไปจึงทำให้โจทก์จำเลยได้ ถึงที่ศาลฎีกาได้กำหนดเวลาไว้ ดังนี้

จำเลยมีได้รับ พยานไปไว้ความผิด โจทก์นำสืบไปไว้จากพยานที่ผิด พยานที่กล่าวมาว่ารับผิด ลักไป เป็น ข้อเท็จจริงแล้ว แต่ที่ในไม่เป็นเรื่องมาของโจทก์เอง จนถึง วิถีวิธีว่า โจทก์นำ ไปไว้ว่า จำเลยรับผิดว่าเป็นข้อเท็จจริงจากการกระทำผิด และในรายงานที่จำเลยมิใช่สามารถที่จะ ว่าเป็น ข้อเท็จจริง จำเลยเองและ โจทก์นำสืบมาว่ารับผิดแล้ว เพราะ เหตุที่เปลี่ยนไปปรากฏว่า จำเลย จึง ยังไม่มีความผิด ¹ ความผิดฐานรับผิด โจทก์นำสืบมาว่า โจทก์จะรับผิดว่ารับผิด จำเลยรับผิด

¹ ศาลฎีกาที่ 342/2470

ไม่สามารถพิสูจน์ความสำเร็จของตนได้ จำเลยยอมสื่อถึงความบริสุทธิ์ของตนเองเช่นกัน เช่น ผู้รายปล้นทรัพย์ไป เจ้าพนักงานจับกุมกลางไต่จากจำเลย ขึ้นไต่สวนจำเลยให้การว่า จำเลยได้ซื้อปืนมาจาก ป. ในชั้นศาลจำเลยให้การว่าจำเลยซื้อปืนมาจาก ส. ซึ่งเป็นข้อ พิสูจน์ และทั้งจำเลยก็มีไต่หน้าสืบ ส. เพื่อแสดงความบริสุทธิ์ให้เห็นว่าจำเลยได้ซื้อปืนไว้โดยไม่ รู้ว่าได้มาจากการกระทำความผิด เมื่อจำเลยมีข้อพิสูจน์และแสดงความบริสุทธิ์ไม่ได้ เช่นได้ว่า จำเลยรับซื้อปืนรายนี้ไว้โดยรู้สึกรู้ว่าเป็นของที่ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย จึงมีความผิดฐาน รับของโจร การที่ทรัพย์ของเจ้าทรัพย์ตกมาอยู่กับจำเลย เนื่องจากเจ้าทรัพย์ถูกฆ่า เมื่อ จำเลยนำสืบแสดงความบริสุทธิ์ไม่ได้ว่าของเหล่านี้ตกมาอยู่อย่างไร เมื่อเจ้าพนักงานจับ จำเลยก็มีกิริยาพิรุธโดยซ่อนเร้นของกลางนั้นไว้ ดังนี้ จำเลยยอมมีความผิดฐานรับของโจร 2 หน้าของเจ้าทรัพย์หายไป 13 ตัว ในคืนเดียวกันก็มาตกอยู่ที่จำเลย 7 ตัว จำเลยต่อสู้ กรรมสิทธิ์แต่ถ้าสืบหักล้างพยานโจทก์ในข้อกรรมสิทธิ์ไม่ได้ วินิจฉัยว่า จำเลยได้พยายาม ไม่สืบในเรื่องแสดงความบริสุทธิ์ ในเมื่อที่หน้ามาตกอยู่กับจำเลย กลับต่อสู้กรรมสิทธิ์ เป็นข้อแสดงความบริสุทธิ์จำเลยไต่ค้าน จึงเป็นข้อสันนิษฐานได้ว่า จำเลยรู้แล้วว่า หน้าเป็นของที่คนร้ายลักมา จึงมีความผิดฐานรับของโจร 3 โศของเจ้าทรัพย์ถูกคนร้าย ลักไป ต่อมาโคของกลางมาตกอยู่ที่จำเลยโดยมิได้มีตัวพิมพ์รูปพรรณ ดังนี้ เป็นหน้าที่ ของจำเลยที่จะต้องนำสืบว่า จำเลยได้ไต่เข้ามาโดยบริสุทธิ์ ตามพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ มาตรา 20 เมื่อสืบแสดงความบริสุทธิ์ไม่ได้ จำเลยต้องมีความผิดตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 มาตรา 321 4 จำเลยมีกระป๋องตัวหนึ่งมีตัวพิมพ์รูปพรรณแล้ว แต่ปรากฏว่า

1 คำพิพากษาฎีกาที่ 46/2463

2 คำพิพากษาฎีกาที่ 966/2466

3 คำพิพากษาฎีกาที่ 308/2466

4 คำพิพากษาฎีกาที่ 622/2478

ในกัณฑ์พิมพ์พระรตนเม็วอยู่ 6 วรรค ส่วนในกัณฑ์ตัวมี 13 วรรค ไม่ตรงกัน โจทก์จึงอ้างว่าจำเลย มีกระเบื้องแสดงความบริสุทธิ์ไม่ได้ ทั้งนี้ สกเป็นหน้าที่จำเลยจะต้องสืบให้เห็นว่าตนได้กระเบื้องมาโดย บริสุทธิ์ เมื่อสืบไม่ได้สองมีความผิดฐานรับของโจร ตามมาตรา 321 และพระราชบัญญัติศัสตราวุฒ

4.3 หลักกฎหมายเรื่องทางพิจารณาได้ความต่างกับข้อ

กรณีข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในการพิจารณาแตกต่างกับข้อเท็จจริง ดังที่กล่าวในข้อเดิม มีบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 192 วรรค 2 "ถ้าศาลเห็นว่าข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในการพิจารณาแตกต่างกับข้อเท็จจริงดังที่กล่าวในข้อ ให้ศาลยกข้อคดีนั้น" (ข้อความนี้ถูกยกเลิกไปแล้ว โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2499 มาตรา 13) ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ค่อนข้างเคร่งครัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับการบรรยายข้อต่อการกระทำที่เป็นความผิดใกล้เคียงกันหลายฐาน ทำให้เกิดปัญหาที่ศาลต้องยกข้อปล่อยตัวจำเลยไป ทั้งที่บางกรณีพฤติการณ์ของจำเลยน่าเชื่อถือกว่ากระทำหรือเกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิด

อย่างไรเป็นกรณีทางพิจารณาได้ความต่างกับข้อ เช่น โจทก์อ้างว่าจำเลยลักทรัพย์ แต่มีคำบรรยายในข้อเรื่องรับของโจรด้วย เมื่อทางพิจารณาได้ความว่าจำเลยมีความผิดฐานรับของโจร ต้องยกข้อตามมาตรา 192 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา² โจทก์บรรยายข้อความในข้อแต่เฉพาะข้อหาฐานลักทรัพย์ ส่วนข้อรับของโจรมีคำบรรยายมาในข้อ เป็นเหตุให้ลงโทษฐานลักทรัพย์ และอ้างมาตราความผิดฐานรับของโจรมาด้วย ทั้งนี้ แม้ทางพิจารณาจะได้อ้างว่าจำเลยมีความผิดฐานรับของโจร ก็ลงโทษจำเลยไม่ได้³ อ้างว่าจำเลยรับโคไว้โดยรู้

¹ คำพิพากษาฎีกาที่ 437/2481

² คำพิพากษาฎีกาที่ 414/2479

³ คำพิพากษาฎีกาที่ 650/2479

ว่าเป็นของร้าย ทางพิจารณาได้ความว่าจำเลยรับเนื้อโคตัวนั้นไว้โดยรู้ว่าเป็นของร้ายก็ลงโทษได้ ความผิดฐานรับของโจร เป็นความผิดสำเร็จขณะเมื่อจำเลยรับเอาทรัพย์สินไว้ โดยรู้ว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด ส่วนการที่จำเลยครอบครองทรัพย์สินอยู่ตลอดมานั้น เป็นพฤติการณ์ภายหลังแก่การกระทำความผิดสำเร็จแล้ว จะถือว่าเป็นความผิดต่อเนื่องกันมาไม่ได้ เมื่อโจทก์ฟ้องว่าจำเลยทำผิดฐานรับของโจรที่จังหวัดหนึ่งซึ่งจับของกลางได้จากจำเลย แต่ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าจำเลยรับของโจรไว้ที่อีกจังหวัดหนึ่ง ข้อเท็จจริงในทางพิจารณาจึงต่างกับเรื่อง²

ต่อมา พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2499 มาตรา 13 ได้เพิ่มเติมความในมาตรา 192 วรรค 2 จากเดิมโดยเพิ่มข้อความว่า "... เว้นแต่ข้อแตกต่างนั้นมีโทษสาระสำคัญและทั้งจำเลยมิได้หลงชักค่อสู้ ศาลจะลงโทษจำเลยตามข้อเท็จจริงที่ใดความนั้นก็ไต่"

จากบทบัญญัติที่เพิ่มเติมมานี้ ช่วยเปิดทางให้ศาลสามารถลงโทษจำเลยตามข้อเท็จจริงที่พิจารณาได้กว้างขวางกว่าเดิม เพราะแม้ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในคำฟ้องและทางพิจารณาจะแตกต่างกันไปบ้าง แต่หากมิใช่ในข้อสาระสำคัญอันจะทำให้เห็นได้ว่าจำเลยมิได้กระทำความผิด ทั้งจำเลยก็เข้าใจข้อกล่าวหา นั่นคือ มิได้หลงชักค่อสู้ เช่น เรือเจ้าทรัพย์ถูกคนร้ายลักไป หากเรือนั้นจะหลุดลอยจากคนร้ายมาได้หรือไม่ หาเป็นข้อสาระสำคัญไม่ เรือก็ยังคงเป็นทรัพย์สินมีเจ้าของที่หายไปอยู่

โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองร่วมกันรับของโจร แต่ถ้าฟังได้ว่าจำเลยรับของโจรคนละที่ ศาลก็ลงโทษจำเลยแต่ละคนฐานรับของโจรได้

โจทก์บรรยายฟ้องว่าจำเลยรับเอาเรือของกลางไว้ โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นของร้ายที่ได้มาโดยการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ แต่ปรากฏในการพิจารณาว่าจำเลยรับเอาเรือของกลางไว้ โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นของร้ายที่ได้มาโดยการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ทั้งจำเลยมิได้หลง

¹ คำพิพากษานิติภาคที่ 147/2488

² คำพิพากษานิติภาคที่ 80/2493

ฆราวาสผู้หนึ่งไม่คิดว่าตนเท็จจริงในทางพิจารณาคดีต่างกับข้างในศาลารัฐบาล เมื่อลงโทษจำเลย
ฐานรับของโจรโดยประพฤตกฎหมายอาญา มาตรา 357 ได้¹

แต่ความเท็จจริงในการลงโทษประพฤตกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาขึ้น ถ้าลงโทษจำเลย
ไม่ได้ การลงโทษจริงที่นำสืบได้แตกต่างกับเท็จจริงที่กล่าวมาในข้อเป็นข้อสำคัญ เช่น เมื่อ
จำเลยลักทรัพย์เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2507 เวลาสองทุ่มเศษที่ถนนวิภาวดีรังสิต
แต่การขโมยเกิดขึ้นเกิดความสงสัยว่าขึ้นแก่การลักทรัพย์เกิดขึ้นในคืนวันที่ 17 เวลาประมาณ
เที่ยงเศษ ดังนั้นข้อเท็จจริงที่โจทก์นำสืบเกิดเวลาต่างกับข้อเท็จจริงที่โจทก์กล่าวในข้อ
พิจารณาคดีนอกจากจำเลยยังหลงข้อเท็จจริง สอดคล้อง

แม้จำเลยรับของโจร โจทก์ไม่ได้นำพยานหลักฐานมาในข้อ
แสดงโทษเป็นค่า โจทก์ฟ้องความประพฤตโทษจำเลยโดยฐานรับของโจร ศาลจะโทษจำเลยโดย
ฐานรับของโจรไม่ได้² โจทก์ฟ้องว่าตนร้ายถึงอาชญากรรมโทษทัณฑ์จำคุก ๑๐ ปี ๖ เดือน ๖ วัน
ไป เจ้าพนักงานจับจำเลยไว้พร้อมกับโทษทัณฑ์ของกลาง ทางพิจารณาคดีสืบความผิดกว่า
โทษทัณฑ์ที่ตนร้ายถึงอาชญากรรมจริงหรือไม่ โจทก์ฟ้องว่าโทษทัณฑ์ของกลางกับของมี
คนละเรื่อง เพราะต่างที่ข้อเท็จจริง โทษทัณฑ์ของกลางไม่ใช่ของมีสืบความผิดกว่า
จำเลยได้รับโทษทัณฑ์ของกลางไว้โดยรู้ว่าเป็นของที่ได้มาโดยการกระทำผิดฐานลักทรัพย์
จริงหรือไม่ จำเลยรับของโจร เพราะโทษทัณฑ์ของกลางไม่ใช่ของมีสืบความผิดกว่า
จำเลยได้รับโทษทัณฑ์ของกลางไว้โดยรู้ว่าเป็นของที่ได้มาโดยการกระทำผิดฐานลักทรัพย์
จริงหรือไม่ จำเลยรับของโจร เพราะข้อเท็จจริงในทางพิจารณาคดีต่างกับข้อเท็จจริงที่
โจทก์ฟ้องว่าได้ มีพยานสืบความผิดกว่าโทษทัณฑ์ของกลางไปโดยทุจริต ต่อมาจำเลยกับพวกอีกสองคนซึ่งตนได้จึงอาจ
รับโทษทัณฑ์ของกลางไว้ว่าตนร้าย โดยรู้ว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำผิดฐาน

1 คำพิพากษาฎีกาที่ 228/2510
2 คำพิพากษาฎีกาที่ 478/2508
3 คำพิพากษาฎีกาที่ 463/2513

ตั้งทรัพย์สิน ปล่อยให้ลงโทษจำเลยตามรับเองโจรตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 357 แต่ขอ
 ให้จริงตามทางพิจารณารากฎา จำเลยก็ขอรวม 4 คน รวมก็ขอโดยทรัพย์สินที่เข้ามาในบัญชีรายชื่อ
 และรถ ก็มีอีกว่าขอให้จริงตามที่ปรากฏในทางพิจารณาทะหว่างกันแล้วแต่จริงถึงกล่าวใบฟ้อง
 ในข้อสารสำคัญ ซึ่งจะลงโทษจำเลยไม่ได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา
 192 และการที่ศาล ท้าทรัพย์สินที่จำเลยกับพวกไปใบเก็บเกิดเหตุจำเลยกับพวกจนกระทำให้
 มองผู้เสียหายไปในวัยรุ่งขึ้น บอมนแสดงว่าจำเลยกับพวกวางปล้นกระมือถึงกล่าวแล้วกล่าวถึงศาล
 คดีนี้ไป ทำให้เกิดความเดือดร้อนรับสงเคราะห์ต่อไป ไม่ถึงกรณินไปให้ตามเขาเอาไปเสีย ซึ่ง รับจาก
 ทรัพย์สินไว้ความประการใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินที่กันได้น่าโดยการกระทำมีฐานปล้นทรัพย์สิน จึงไม่เข้า
 ลักษณะของผลประโยชน์ความเดือดร้อนรับของโจรตามที่โจรทักฟ้อง

อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ขอให้จริงกับตัวต่างแยกต่างกันในรายละเอียด หรือตามคำ
 กับระหว่างการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ทำให้ศาลซึ่งต้องพิจารณาคดีอาญา โดยแรงจูงใจให้
 ว่าข้อแตกต่างดังกล่าวเป็นเหตุแยกต่างกันในข้อสารสำคัญ จนต้องยกฟ้องปล่อยตัวจำเลยไปเพราะ
 ทั้งที่ทางพิจารณาคดีความว่าผู้ยื่นขอจะเกี่ยวของหรือการกระทำความผิดจริงก็ตาม จึงมีความเห็น
 เกี่ยวกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในส่วนนี้ได้ โดยพระราชบัญญัติแก้ไข
 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2522 มาตรา 5 โดยมีใจความ
 ไปมาตรา 192 เปลี่ยนแก้ไขข้อความต่อไปนี้

มาตรา 192 ห้ามมิให้พิจารณาคดี หรือสืบ เก็บคำให้การที่มิใช่เกี่ยวกับ

ถ้าศาลเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในการพิจารณาคดีแยกต่างกันแล้วแต่จริงถึงกล่าว
 ในฟ้องให้ศาลยกฟ้องคดีนั้น เว้นแต่ข้อแตกต่างนั้นมีอยู่ในข้อสารสำคัญและทั้งจำเลยมิได้กล่าว
 ผู้ ศาลจะลงโทษจำเลยตามข้อเท็จจริงที่ได้กล่าวข้างต้นก็ได้

ในกรณีที่ข้อแตกต่างนั้นเกี่ยวเนื่องรายละเอียดย เช่น เกี่ยวกับเวลาหรือสถานที่กระทำ
 ความผิดหรือต่างกันระหว่างการกระทำมีฐานลักทรัพย์ กรรโชก ถัดโกง ยักยอก และรับซองโจร
 หรือต่างกันระหว่างการกระทำโดยเหตุแห่งประมวล มีใบสั่งว่าต่างกันในข้อสารสำคัญ เว้นแต่
 จะปรากฏแก่ศาลว่าการที่ต่างมิใช่ไปเป็นเหตุให้จำเลยลงโทษ

1 คำพิพากษาฎีกาที่ 325/2520

ถ้าศาลเห็นว่าข้อเท็จจริงบางข้อถึงกล่าวในข้อ และตามที่ปรากฏในหา พิจารณาไป
โดยเห็นเรื่องข้อเท็จจริงที่ระสงค์ให้ลงโทษ ว่ามีใบสั่งลงโทษจำเลยในข้อเท็จจริงนั้น ๆ

ถ้าศาลเห็นว่าข้อเท็จจริงบางข้อถึง โจทก์ยื่น แต่โจทก์อ้างฐานความผิดหรือบท
มาตราผิด ศาลก็กำหนดโทษจำเลยตามฐานความผิดที่ถูกต้องได้

ถ้าการวินิจฉัยข้อเท็จจริงรวมการกระทำหลายอย่าง และอย่างอาจเทียบความผิดได้
อยู่ในตัวเอง ศาลจะลงโทษจำเลยในการกระทำผิดอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ปรากฏได้ความก็ได้อ

ถึงมีเหตุผลอยู่ในหมายเหตุตามพระราชบัญญัตินี้ว่า"... ส่วนการที่ศาลจะมีคำพิพากษา
นั้น สมควรกำหนดไว้ว่า ถ้าข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในทางพิจารณาแตกต่างกับข้อเท็จจริงที่
กล่าวในข้อเท็จจริงรายละเอียดเกี่ยวกับเวลา หรือสถานที่กระทำผิด หรือแตกต่างระหว่าง
การกระทำผิดฐานเดียวกัน กรรโถง จำคุก ยักยอก รับของโจร หรือค้างคืน ระหว่างการ
กระทำผิดฐานใดโดยเจตนาและประมาทให้ถือว่าต่างกันในสาระสำคัญอันจะเป็นเหตุให้ศาล
มีข้อสงสัย เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้"

เป็นที่น่าสังเกตว่า การแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 192 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญา เป็นลำดับมาจนถึงปัจจุบัน มีจุดประสงค์เพื่อขยายความรวมถึงแกนนุเคราะห์
มาตรา 158 นั้นเอง และจากการศึกษาว่าพิพากษาฎีกาในเรื่องที่ศาลฎีกาจนถึงปัจจุบัน ผู้เขียน
มีความเห็นว่า ที่แล้วว่า การบรรยายถึงบทลงโทษในทางบรรยายการกระทำทั้งหลายลงจำเลย
โดยใช้หรือขยายไปถึงโดยทั่วถึงของระสงค์ให้ลงโทษลงโทษ เพื่อดึงใจให้รู้ฐานความผิดนั้น ๆ (ใน
เชิงเลือกข้อ) เพื่อศาลจะได้ตัดสินลงโทษตามที่เห็นสมควรต่อไป ซึ่งจากทางพิจารณาของศาลได้
ความต่างไปจากข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในข้อเท็จจริงแล้ว ความจำเป็นของศาลที่ควรรักษาความ
เคร่งครัดในการพิจารณาพิพากษาที่อาญา อาจหรือทำให้ศาลจำต้องยกข้อข้อข้อนั้น ๆ ไปเสียก็มี
(มาตรา 161 ข้อข้อไม่ถูกต้องตามกฎหมาย) ศาลสั่งโทษแก่ข้อข้อข้อข้อข้อ หรือยกข้อ หรือ

¹ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 10)
พ.ศ. 2522 , 96 ร.จ. 1 ตอนที่ 64 (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ 28 เมษายน 2522

ไม่ประทัย...) ทั้งที่ผู้ทรงพระหรือเจ้าเลขาจารย์หรือผู้ช่วยเจ้าเลขาจารย์หรือเจ้าเลขาจารย์จริงก็ตาม

อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่การกระทำของเจ้าเลขาจารย์เกี่ยวกับความผิดอาชญากรรม และยากที่จะพิสูจน์ได้ว่าเป็นฐานผิดนั้น การตั้งหลายฐานเพื่อให้ศาลแล้วกลัวยึดเอาไปได้ ก็เป็นการแก้ปัญหาคิดทางหนึ่ง แต่ผู้เขียนก็ยังเห็นว่า การมีช่องทางที่นำศึกษา ซึ่งนักกฎหมายทั้งหลาย เพราะไม่ว่าการที่ศาลจะพิจารณาคดีในข้อเท็จจริงของคดีก็จะต้องปรากฏว่า บุคคลนั้นได้กระทำความผิดจริงตามที่กล่าวไว้ ถ้ากรณีไม่มีความสงสัยตามสมควรว่าเจ้าเลขาจารย์ได้กระทำความผิดจริงหรือไม่ กฎหมายได้บัญญัติโทษประหารชีวิตไว้แก่เจ้าเลขาจารย์แล้ว การประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาชญา มาตรา 227 ซึ่งมีบัญญัติว่า

“ในศาลที่ศาลมีใจวินิจฉัยถึงน้ำหนักพยานหลักฐานทั้งปวง ความเป็นพยานหลักฐานโดยชอบกว่าจะแน่ใจว่ามีการกระทำผิดจริง และจำเลยเป็นผู้กระทำผิดนั้น

เมื่อมีความสงสัยตามสมควรว่าจำเลยได้กระทำความผิดหรือไม่ ในัยกฎหมายแห่ง ความสงสัยนั้นให้จำเลย”

ที่กฎหมายบัญญัติว่า “ในศาลซึ่งนำน้ำหนักพยานนั้น” ปีได้หมายความว่าให้ตั้งดูว่า น้ำหนักพยานโจทก์ หรือพยานจำเลยมีมากกว่ากันเท่านั้น แต่ใจวินิจฉัยเจตนาน้ำหนักของโจทก์ว่า จะทำใจเชื่อจนได้หรือไม่ว่าได้ทำการกระทำความผิดที่แท้จริงเป็นประการแรก และหากมีผิด นั้นจำเลยเป็นผู้ทำผิดด้วย และถ้ามีความสงสัยตามสมควร ไม่แน่ใจ ก็อาจจะไปให้จำเลย กระทำผิดก็ได้ แล้วโทษประหารชีวิตแห่งความสงสัยนั้นให้แก่จำเลย¹

แต่ในบางกรณีศาลก็ตัดสินคดีประหารชีวิตแห่งความสงสัยอย่างเฉยๆ กรณีนี้อาจ เกิดความไม่เป็นที่ประจักษ์ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ อาจเกิดปัญหาในเรื่อง “ความเป็นธรรม” ที่ไม่ได้ เว้น กรณีนี้อาจเป็นไปได้ว่า จากข้อเท็จจริงที่สามารถพิสูจน์ได้นั้น จำเลยได้กระทำความผิด แต่ในบางกรณีศาลอาจไม่ลงโทษประหารชีวิตได้ เพราะเป็นความผิดฐานผิดนั้น ไม่อาจกล่าวได้ว่าผิดได้

¹ อนันต์ ใจสมุทร, คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาชญา ว่าด้วยการ พิจารณาการมีพยานหลักฐานและกำลังในศาลชั้นต้น และกฎหมายอาญา มาตรา 172 ถึงมาตรา 267 พิมพ์ครั้งที่ 3 (อนันต์ : แห่งสหการพิมพ์, 2514), หน้า 558.

เงิน ทรัพย์สินถูกลักไปจากเจ้าทรัพย์ กล่าวโดยนัยทรัพย์สินที่จำเลย จำเลยซึ่งถูกฟ้องว่าลักทรัพย์ไป
 แย้งว่า ตนได้มาจากคนแปลกหน้าคนหนึ่ง แต่ภายในคดีมีการตั้งคำถาม ๑ ศาลเห็นว่าเป็นการรับของ
 โจทก์ เว้นแต่ หากข้อเท็จจริงประกอบโดยมีแรงกดดันบังคับ หรือแรงกดดันในความแน่นอนของกฎหมาย
 ก็จะไม่เกิดโทษในแง่เรื่องความผิดธรรมดา ซึ่งในเรื่องความผิดธรรมดา ผู้ใดถูกกฎหมายจะไม่สามารถ
 เสียเปรียบอะไรไม่ได้ ในกรณีนี้ศาลจึงพิเคราะห์ในภาวะที่ลำบากใจ เพราะจะต้องเลือกเอาระหว่าง
 ความแน่นอนของกฎหมายกับความเป็นธรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ และศาล
 อาจต้องเลือกลงโทษจำเลยในความผิดฐานมิได้ฐานหนึ่งได้ การเลือกลงโทษจึงเกิดขึ้นเนื่องจาก
 ความจำเป็นเพื่อรักษาไว้ซึ่งความเป็นธรรม¹ และในกรณีที่สามการเลือกลงโทษได้เห็นว่า
 ว่ากฎหมายที่เป็นอยู่แก่จำเลยเท่านั้นที่จะนำมาใช้ลงโทษจำเลยได้ และการใช้หลักกฎหมายนี้เป็น
 คุณนี้ ก็สืบเนื่องมาจากพื้นฐานของหลักกฎหมายอาญาที่สนับสนุนว่ากฎหมายดีนั้นเอง²

กล่าวโดยสรุป การที่ขบวนการจะได้อำนาจสั่งให้ศาลเลือกลงโทษ เห็นว่าน่าจะไม่ได้เกิด
 ความเป็นธรรมแก่จำเลยนัก เพราะจะเป็นการ สั่งลงโทษโดยสภาพของหลักฐานที่ผิดๆ แต่ถ้าหาก
 ระบุคดีไม่อาจหลีกเลี่ยงไปได้ในทางใดก็ได้จริงๆ ก็ไม่ควรจะนำขบวนการดังกล่าวไปใช้
 แต่ศาลอาจจะนำหลักการเลือกการลงโทษ มาปรับใช้ไปเฉพาะตนเป็นการที่ ไม่ รามทั้งจำมี
 ระเบียบโทษที่จะลงค่าปรับ เพื่อผลในการ ปราบปรามการอาชญากรรม และให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายที่
 เกี่ยวข้องอีกด้วย

ส่วนการ "องค์กวีที่เมืองที่นำสนใจที่มากคือ การฟ้องรวมฐานเดียวกับขบวนการโจรกรรม
 (THEFT) ในระบบกฎหมายต่างประเทศซึ่งผู้เขียนได้ยกไปไว้ในหัวข้อ 4.4 ถัดไป

¹ คดีที่ ๓ น.ร. "การยกประโยชน์แห่งความสงสัยและการเลือกลงโทษ."

วารสารกัมภการ 39 (มีนาคม 2524) : 58 - 59.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 63.

4.4 การโอนฐานความผิดเกี่ยวกับขโมย (THEFT) ในระบบกฎหมายต่างประเทศ

เนื่องจากการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ยักยอก ฉ้อโกง รวมทั้งรับส่งโจร เป็นความผิดทางอาญาเกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีความสัมพันธ์เชิงใกล้ชิดและมักเกี่ยวเนื่องกัน เมื่อมีการรับส่งทรัพย์สินโดยผิดกฎหมาย จมเจ้าทรัพย์สินและหรือตำรวจสามารถกล่าวหาว่าทรัพย์สินนั้นถูกขโมยโดยโจรผู้ลักทรัพย์ได้ ในกรณีนี้ผู้เสียหายสามารถฟ้องร้องได้ทันที หากผู้เสียหายไม่ได้รับสารภาพ ก็เป็นการยากแก่การกล่าวหาฐานความผิดผู้ลักทรัพย์ผู้ก่อการ เพราะเมื่อศาลได้พิจารณาคดีแล้ว ปรากฏว่าข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณาให้ความสว่างแก่ผู้เสียหายที่ปรากฏในคำฟ้องในคดีสาระสำคัญแล้ว หากผู้เสียหายฟ้องร้องผู้ลักทรัพย์นั้นไป ดังเช่นในคดี Joy V. State, 14 Ind.139 (1860) : กล่าวไว้ว่า "...ที่ไม่ใช่เป็นการยุติธรรมหากจำเลยจะถูกศาลพิพากษาจำคุกเพียงผู้เดียวโดยไม่มีข้อกล่าวหาว่าเขาลักทรัพย์..."¹ ในสหรัฐอเมริกา The American Law Institute ได้เสนอแนะว่า ความผิดฐานรับส่งโจรควรจะรวมเข้ากับความผิดฐานลักทรัพย์ ความผิดฐานยักยอก และความผิดฐานฉ้อโกง เป็นความผิดที่เรียกว่า "ความผิดฐานเกี่ยวกับขโมย" (Theft) และได้มีบางรัฐนำเอาวิธีพิจารณาไปใช้โดยอ้างแล้ว ปรากฏว่าสามารถนำเอาความผิดฐานเกี่ยวกับขโมยไปใช้ฟ้องร้องแก่ผู้ก่อการผู้ลักทรัพย์ได้มาจากการกระทำความผิด กล่าวคือผู้ลักทรัพย์ได้แจ้งความในหมาย และในปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่า ผู้ลักทรัพย์นั้นลักทรัพย์ได้

วิธีการนี้ถือว่าเป็นประโยชน์แก่ตำรวจ ผู้เสียหาย และศาล ที่จะทราบปริมาณผู้กระทำ ความผิดหรือ เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดฐานเกี่ยวกับขโมย การโจรกรรม ได้เป็นอย่างดี

¹ ดูพิศ อรรถวาทีน, "ฎีกาวิเคราะห์รับส่งโจร : เจตนารมณ์ของการลงโทษ," : 88.

² Wayne R. Lafave and Austin W. Scott, Jr., Handbook on Criminal Law, p.691.

โทษที่ตำรวจและตรีนักการ ไม่ต้องระวางโทษเรื่องการบรรยาย ings จนเกินไป ในกรณีซึ่งเหตุการณ์
ของบุคคลทางหรือจำเลย เกี่ยวข้องโทษทรงมีหรือด้วยซึ่งก็กลัวจิตกับกระทำความผิดนั้น ๆ เพียงแต่
การกระทำที่แยกเป็นฐานใดฐานหนึ่งออกไปภายนอกเท่านั้น

สำหรับประเทศไทยนี้ จะนำเอาวิธีการใดมาใช้ ด้ขอระบบการระงับคดีอาญานี้
ก็จะนำเอาในบทที่ 6 ของประมวลกฎหมายที่ได้อ่าน ๆ ว่า กฎหมายวิธีสบัญญัติซึ่งเราก็ยังมีได้สมบูรณ์
แบบแก่อย่างไร ปัญหาที่มีตั้งแต่เริ่มการบรรยาย ings การระงับฟ้อง จนถึงการศึกษาของไทย
ว่าเลยถึงที่ใดกล่าวมาแล้วข้างต้นนี้เอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย